

روستای گل گلاب

به دلیل کمبود امکانات روزانه نزدیک به ۲۵۰ تن گل محمدی از فرخ‌بد به کاشان ارسال می‌شود

شیمیا میدی/ تا همین ۴ سال پیش کمتر کسی بود که نام «فرُخْد» به گوشش رسیده باشد و یا حتی هنگام دیدن نام این روستا، پای تابلوی ورودی آن در حاشیه جاده مشهد-کلات، بتواند آن را در ست تلفظ کند. اما حالا به واسطه مزارع گل محمدی و مراسم گلاب‌گیری، عطر و آوازه نام این روستا در مشهد و خراسان پیچیده است. در این روزهای بهاری از هر کوی و برزنی در «فرخ‌د» عطر گل محمدی به مشام می‌رسد، کافی است راه بروی تا به مزارع سرسیده سر مست ش‌شوی. این عطر از همان حاشیه جاده، در لابه لای گل‌های مفروش شده‌ای که با هر بار بالا و پایین رفتن ۳شاخه آهنی روی هوا می‌رقصدند و فضا را عطر آکین می‌کنند، به مشام می‌رسد. از کوچه پس‌کوچه‌های روستا که بگذرید و تبلیغات رنگ و وارنگ فروش گل محمدی و گلاب را بر سر در مغازه‌های مختلف ببینید، به خانه‌هایی می‌رسید که با برپایی بساط گلاب‌گیری، این روزها کارشان شده است گل و گلاب. آخر همه این کوچه‌ها هم، به مزارع سبز و صورتی می‌رسد. مزارعی که با عطر خوشش، نه تنها آدمی که پرندگان را هم مدھوش می‌کند. این رامی‌توان از شدت گرفتن صدای چه‌چه پرندگان هنگام نزدیک شدن به مزارع گل محمدی فهمید. فرصت را غنیمت شمردید و این روزهای باقیمانده از ماه مبارک رمضان را با عطر گلاب در هم آمیزید. سفر به این روستا، به دلیل فاصله بسیار کمی که تا شهر مشهد دارد، روزه را باطل نمی‌کند، پس از این حیث خیالتان راحت باشد.

عکس: سمانه رضایی شوملار

امسال استقبال گردشگران چندصد برابر شده است

حالا دیگر حرف گل و گلاب که می‌شود، «فرخ‌د» اولین جایی است که برای گردش به ذهن مردم مشهد و خراسان می‌رسد. آنان زنبیل به دست در میان مزارع گل محمدی‌راهمی‌روند به اندازه نیاز خودشان گل می‌چینند، فرزندان کوچکشان را بر روی پارچه‌ای که با گل‌های محمدی به شکل قلب مفروش شده، می‌غلطانند و امیدوارند باین کار تا سال آینده امراض از ایشان به دور باشد. برخی آن سوترباگل برای خودشان تاج درستی می‌کنند و بر سر می‌نهند. گروهی نیز برگ گل‌ها را روی سرشان می‌ریزند و سعی می‌کنند از این حرکت گل‌ها، تصویری منحصر به فرد ثبت کنند. واردهر مزرعه که شوید، بعید است با استقبال کشاورزان روبه‌رو نشوید. آنان این حضور گردشگران را قدر می‌دانند و باوری خوش به گردشگر اجازه می‌دهند داخل مزرعه راه بروید و به قدر نیازش گل بچینند، تنها حرفشان این است: «شاخه‌ها را نزن کنید». «خیبری» یکی از این کشاورزان است که می‌گوید: حضور گردشگران در روستای فرخ‌د، موجب حذف واسطه‌گری و دلگرمی کشاورزان به ادامه کشت گل محمدی می‌شود. خوشبختانه امسال با اینکه جشنواره گل محمدی بر گزار نشد، استقبال گردشگران نسبت به سال‌های گذشته چندین برابر شده است و این‌شان می‌دهد که گردشگران حالا با «قصر خراسان» آشنا شده‌اند و خودشان با آغاز فصل گل محمدی در قالب تور و به صورت تشخیصی‌را هی‌فر خدمی‌شوند.

مزارع گل محمدی که جای خود را به ویلا و زعفران می‌دهد
امروز حدود ۱۵۰ هکتار زمین در روستای فرخ‌د، زیر کشت گل محمدی است. اما تضمین چندان وجود ندارد که این وسعت تا سال آینده همچنان حفظ شود. زحمت فراوان جمع‌آوری گل که از ساعت ۴ صبح

می‌گیرند. محمد امیر خانی فردی است که پیشنهاد می‌دهد روستای فرخ‌د را بانام گل محمدی پیوند بزنند. اومی‌گوید: زمانی که بحث بر گزاری جشنواره مطرح شد ابتدا نام زعفران به گوش رسید، زیرا حدود ۹۰۰ هکتار از زمین‌های فرخ‌بد به کشت زعفران اختصاص دارد. اما به دلیل نرند شدن سایر شهرها و روستاهای اطراف مشهد به این نام، وقتی گل بماند باید به ناچار به واسطه‌ها بفروشیم که آن‌ها هم قیمت را به شدت پایین می‌آورند. تا جایی که با احتساب هزینه کارگر، پول آب و... چیزی جز ضرر برای کشاورز باقی نمی‌ماند. به همین دلیل امسال برخی از کشاورزان زمین‌های گل محمدی خود را از بین بردند و به جایش ویلا ساختند، یا اینکه زمین را به کشت زعفران که زحمت کمتر و سود بیشتری دارد اختصاص دادند. اگر جهاد کشاورزی حمایتی نکند و اوضاع به همین منوال پیش برود شاید تا چند سال آینده دیگر زمینی برای کشت گل محمدی -که این روزها ماند روستای فرخ‌د شده است- باقی نماند»

گردشگری، تنها راه نجات مزارع گل محمدی فرخ‌د است

داستان جشنواره گل محمدی فرخ‌د از یک سخن حکیمانه آغاز می‌شود: «بروید اول دیده شوید، بعد خود به خود بزرگ می‌شوید.» این باسختی است که فرماندار سابق مشهد، در مقابل درخواست توجه و کمک اهالی روستای فرخ‌د می‌دهد و می‌گوید: «باینکه روستای فرخ‌د، چسبیده به شهر مشهد است، خیلی‌ها تا به حال نام آن را شنیده‌اند، بنابراین باید کاری کنید که اول روستایتان دیده شود و مردم آن را بشناسند، بعد خود به خود توجه‌ها به روستایتان جلب خواهد شد.» این حرف فرماندار فکر اهالی روستا را به خود مشغول می‌کند. جلسه‌ای فوری بین بزرگان روستا بر گزار می‌شود و آنان تصمیم به برگزاری یک جشنواره برای معرفی روستا،

تنها ۲ نفر دستگاه گلاب گیر تهیه کردند

گل و گلاب به هم پیوند خورده است،

یعنی گردشگری مزارع گل محمدی بدون تماشای مراسم گلاب‌گیری سنتی کامل نمی‌شود. بسیاری از گردشگران هم که وارد روستای فرخ‌د می‌شوند، خواستار تماشای مراسم گلاب‌گیری و خرید گلاب سنتی هستند. با این حال امروز تنها ۲ دستگاه گلاب‌گیر سنتی در روستای فرخ‌د وجود دارد. یکی به سبک اهالی تصمیم گرفتند فرخ‌د را بزرعفران معرفی‌کنند، گزینه بعدی تا کستان انگور بود، آن‌هم به دلیل کشت‌خاص و پله‌مانند تاکستان‌های انگور فرخ‌د که حدود ۸۰ هکتار می‌شود. اما به دلیل شهرت بیشتر خلیل‌آباد و کاشمر این‌گزینه نیز کنار انبوه گردشگران می‌گود: وقتی جشنواره گل محمدی آغاز شد، من از ۱۰ نفر از اهالی روستا درخواست کردم، یک دستگاه گلاب‌گیر سنتی تهیه کنند، اما فقط ۲ نفر قبول کردند که حالا آن ۲ نفر صد در صد راضی‌اند. اما دیگران ریسک نکردند، زیرا آغاز هر کار نویی استرس خاص خودش را دارد. از طرف دیگر تأمین هزینه رهنه دستگاه گلاب‌گیر سنتی -که حداقل ۵ میلیون تومان می‌شود- نیز برای همه کس مقدور نیست. بهداشت و سایر ارگان‌ها هم در دادن کد بهداشتی و مجوز کسب‌همکاری چندان‌ی ندارند. با این حال امیدواریم با مشاهده این حجم از گردشگران سال آینده فرادیشتری مجاب به خرید دستگاه گلاب‌گیری‌شوند.

همه گلاب‌ها را گردشگران می‌خرند
«شمشیری» یکی از ۲ نفری است که ۲ سال می‌شود گلاب‌گیری می‌کند. او که شغلش خیاطی است می‌گوید: آن‌قدر تقاضا برای گلاب سنتی زیاد شده است که من در این ایام شغل اصلی خود، یعنی خیاطی را کنار گذاشته‌ام و تمام وقت گلاب می‌گیرم. تقریباً تمام گلاب‌هایی را هم که می‌گیرم گردشگران می‌خرند و دیگر نیازی به انتقال آن به انبار یا مشهد ندارم. او که در اتاقکی گوشه حیاط استخر کوچکی درست کرده و دیگر گلاب‌گیری خود را نیز در گوشه‌ای از این اتاقک برپا کرده است،

گلاب‌گیرها، گل را پیش از بالا آمدن آفتاب می‌چینند تا تازه تر باشد و عرق غلیظ‌تری تولید کند. ساعت ۵ صبح تا ۳ بعد از ظهر، نهایت زمانی است که می‌توانید برای تماشای برداشت گل محمدی حاضر شوید. اگر هم تمایل به تماشای مراسم گلاب‌گیری و ریختن گل‌ها داخل دیگ دارید، باید ساعت ۷ صبح فرخ‌د باشید.

۲۰۰۰

هکتار

وسعت زمین‌های کشاورزی

۵۵۰۰

نفر

جمعیت روستای فرخ‌د

گل محمدی، شربت گل محمدی، گل محمدی خشک و... را نیز در مزارع و مغازه‌های گل و گلاب خود دارند. اما در روستای فرخ‌د با وجود تمام دارایی‌های گل محمدی باعطر بی‌نظیر و حتی سایر گیاهان دارویی و خودرودر دامن اژدر کوه و مراتع اطراف، هنوز گلاب‌گیری آن‌طور که باید جریان ندارد. خبری از سایر مشتقات گل محمدی هم نیست. حتی یک دستگاه خشک‌کن گل محمدی نیز در این روستا وجود ندارد. به نظر می‌رسد با حمایت دولت و مشارکت بیشتر اهالی، گردشگری گل محمدی فرخ‌د جای پیشرفت فراوان دارد.

درباره روستای فرخ‌د، یکی از روستاهای با هویت توس

فرخ‌د، باز و فارمد و یا به قول محلی‌ها فرِخی، باز و پر می ۳ روستای قدیمی هستند که احتمالاً به یک دوره تاریخی برمی‌گردند. شکل باستانی این روستا که شامل قلعه‌ای روی بلندی و خندقی گرد آن است، تأکیدکننده اصالت روستاست. این خندق در گذشته دور هم منتهی برای ذخیره آب بوده و هم روستا را از حملات دشمنان در امان نگاه می‌داشته است. پاژو فارم به دلیل نام‌داران فراوانی که در آن‌ها زندگی می‌کردند، نامشان در تاریخ ماندگار شده است اما از آنجایی که فر د نام‌داری در فرخ‌د نیز مسته‌م‌تر، نامی از این روستا نمی‌بینیم. در عوض بزرگانی از دیار طوس با پسوند «رُوقنی» داریم، که با بد معرب «روهی» بوده باشد، قریه‌ای در مجاورت فرخ‌بد نام «روح» یا «روه».

آن‌طور که اهالی روستای فرخ‌د می‌گویند روستای «روه» در دره قرار داشته است و روستای فرخ‌د روی بلندی. هنگام حملات ترکمن تازی تمامی اهالی روه به فرخ‌د می‌آیند و از آن زمان به بعد ۲ روستا یکی می‌شود. امروز از آن قلعه بالا بلند تنها یک دیوار و چند خرابه باقی مانده است. برخی از اهالی در خانه‌هایشان توب‌هایی را نگهداری می‌کنند که از دل همین دیوار‌ها بیرون کشیده شده است. ●

امکانات گردشگری چه دارد؟

اقامتگاه بوم‌گردی ندارد؛ هر چند شاید به دلیل فاصله بسیار کم تا مشهد، نیازی هم به اقامتگاه نداشته باشد. رستوران؛ در حاشیه جاده کلات رستوران‌های فراوانی وجود دارد، به جز این، یک رستوران سنتی زبیا نیز در این روستا وجود دارد. سرویس بهداشتی؛ در هر باغی حداقل یک چشمه سرویس بهداشتی پیش‌بینی شده اما خیلی مجهز نیست.

روستای فرخ‌د در نه کیلومتری مشهد و سمت چپ جاده مشهد-کلات قرار دارد. برای رسیدن به این روستا باید پس از ورود به جاده کلات و عبور از قبرستان «درآبد»، با مشاهده روستا در سمت چپ جاده، از اولین دوربرگردان بپیچید و به سمت مشهد بازگردید. وارد فرخ‌د ۸، کوچه محقق و سپس خیابان آیت‌ا... خلیلی که شوید، می‌توانید مزارع گل محمدی را در انتهای کوچه‌های سمت راستان ببینید.

چطور برویم؟

چه زمانی برویم؟

گلاب‌گیرها، گل را پیش از بالا آمدن آفتاب می‌چینند تا تازه تر باشد و عرق غلیظ‌تری تولید کند. ساعت ۵ صبح تا ۳ بعد از ظهر، نهایت زمانی است که می‌توانید برای تماشای برداشت گل محمدی حاضر شوید. اگر هم تمایل به تماشای مراسم گلاب‌گیری و ریختن گل‌ها داخل دیگ دارید، باید ساعت ۷ صبح فرخ‌د باشید.

چرا به این روستا برویم؟

حیات شبانه‌موزهای حرم مطهر رضوی

در رمضان آینده را داد، اما رمضان امسال هم از راه رسید و این قول در موزه‌های میراث فرهنگی کشور به اجرا نرسید. داستان در موزه‌های حرم مطهر رضوی (ع) اما امسال متفاوت است. برای اولین بار یک ساعت بعد از افطار، این موزه‌ها میزبان زائران و مجاوران مشهد هستند. نرگس شالچیان، مدیر گردشگری و زیارت سازمان

راستگو امسال برای اولین بار به پیشنهاد معاونت گردشگری و زیارت سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد و حمایت و همراهی آستان قدس رضوی، موزه‌های حرم مطهر رضوی حیات‌شبانه داشتند.

سال گذشته بود که محمدرضا کارگر، مدیر کل امور موزه‌های کشور، قول امکان باز دید شبانه از موزه‌های کشور

شهریار

روزنامه شهرامید ورزشکی

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

SHAMARANLINE.R

↓

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰ شماره ۴۰۰۰

پیش‌بینی می‌شود تا پایان ماه مبارک رمضان این رقم به ۷۰۰ نفر برسد. این تورها که از ساعت ۲۱ شروع می‌شود و تا ساعت ۱۲ ادامه دارد، به بازدید از موزه، حرم شناسی و آشنایی با مفاخر مدفون در حرم مطهر رضوی اختصاص می‌یابد. شهروندان مشهدی برای شرکت در این تورها می‌توانند به معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه خود مراجعه و به صورت رایگان در تور ثبت‌نام کنند. ●